

dr. Matej Lahovnik, minister za gospodarstvo

Tekst: **Igor Kršinar in Nenad Glücks** Foto: **Primož Lavre**
igor.krsinar@revija-reporter.si, nenad.glucks@revija-reporter.si

Z druženje YES je slaba ko pija Foruma 21

Matej Lahovnik se niti po Golobičevi aferi Ultra ne vidi na čelu Zares, pravi, da s predsednikom stranke kot ministra dobro sodelujeta. Na sedanji funkciji ima za svojega šefa Pahorja. Večinoma se strinja z oceno, da je združenje mladih poslovnežev YES veliko gojišče ljudi, ki skrbijo za to, da se razmere v gospodarstvu ne bodo spremenile, toda nanj nimajo nobenega vpliva. Ne zdi se mu nič narobe, če bi bili kupci Dela in Večera tujci. Od članov uprave Gorenja pričakuje znižanje njihovih plač do 50 odstotkov. Če bi v državni upravi odpustili do pet odstotkov ljudi, bi se njena učinkovitost celo povečala. Je za odpravo plačevanja rtv prispevka, saj gre za anomalijo, ki se kaže tudi v programu.

■ Po javnomnenjskih anketah sodeč se je stranka Zares nekako izravnala z LDS. Ali je projekt Zares propadel?

Obstajajo različne javnomnenjske raziskave z različnimi uvrstitvami strank, edina prava javnomnenjska anketa pa so vedno volitve. Do teh je še daleč, so še trije krogi, in vsaka od koalicijskih strank bo morala trdo delati, da dokaže, da je upravičeno dobila zaupanje volivcev. Prezgodaj je, da bi karkoli ocenjevali.

■ Bi moral Gregor Golobič zaradi afere Ultra, ki je zelo omajala ugled vaše stranke, to se vidi tudi v anketah, odstopiti kot predsednik stranke in minister?

Jasno je, da vsaka taka zgodba oziroma afeta vpliva na javno mnenje in podporo posamezni stranki. Pri tem je šlo za osebno odločitev predsednika stranke in ministra. Odločil se je, da bo z dobrim delom v vladi dokazal, da želi doseči pomemben razvojni premik v visokem šolstvu in znanosti. Na njem je, da to tudi uresniči.

■ Kako se počutite v stranki, v kateri so vodilni ljudje, potem ko so bile razkrite laži predsednika Gregorja Golobiča o njegovem premoženju, izjavljali, da ima vso njihovo podporo? Vi ste se pomenljivo temu izognili. Stranka normalno deluje. Predsednik ima njeno podporo, verjetno tudi zato, ker je odkrito priznal svojo napako – šlo je za veliko napako – in se zanjo tudi opravičil.

■ Ali se vidite na čelu stranke kdaj v prihodnosti?

Ne, ne vidim se na čelu politične stranke.

■ Ljubljanski župan Zoran Janković je omogočil dobičkonosen posel mestne plačilne kartice družbi Ultra v solasti njegovega političnega zaveznika Gregorja Golobiča, ki je na javnem razpisu dala slabšo in veliko dražjo ponudbo od konkurenčnega podjetja, ki ima za razliko od Ultra na tem področju tudi bogate reference. Je to zares nova politika ali le nadaljevanje klijentelizma, ki ga je v Slovenijo vpeljala njena predhodnica LDS?

Glede te in vseh ostalih zgodb je pomembno, da se vse te stvari razčistijo. Zato imamo ustrezne institucije, tako sodišča kot revizijske komisije in nenazadnje komisijo za preprečevanje korupcije, ki bodo zagotovito ta posel vzele pod lupo in v primeru nepravilnosti tudi ustrezno ukrepale. Ker ne poznam podrobnosti tega posla, ga ne morem komentirati. Verjamem pa, da se bo vse razčistilo, ker se mora. To je standard, ki smo ga uvedli in je v interesu vseh vpletenih, da so stvari čim bolj pregledne.

■ Vas je kaj strah preiskovalne komisije, ki bo preiskovala predsednika vaše stranke?

Ne. Zakaj bi bilo mene strah?

■ Zaradi stranke.

Ne, ni me strah.

■ V kakšnih odnosih sta s predsednikom stranke Gregorjem Golobičem?

V korektnih. Tudi kot ministra v vladi dobro in normalno sodelujeva in ni težav.

■ Kako pogosto vas pokliče? V zvezi s čim? Ga tudi vi kdaj kličete in zakaj?

Slišiva se enako pogosto kot z drugimi ministri krizne skupine, Gasparijem ali Križaničem, med nama ni posebne relacije. Nikoli ni poskušal vplivati na moje delo in se tudi ne bi mogel vtikati, saj so odnosi znotraj vlade jasni. Ministri smo avtonomni na svojem področju. Obstaja pa krizna skupina, ki ima zaokroženo področje zaradi trenutne gospodarske krize. Ministri v tem okviru tesneje sodelujemo; vodja krizne skupine je minister Gaspari, šef vseh nas pa je predsednik vlade Borut Pahor. Tudi vpliv strank na delovanje vlade je precej manjši, kot se morda zdi od zunaj. Predsednik vlade tudi ne dovoli velikega vpliva koalicije na delovanje vlade, ki je vendarle sama odgovorna za svoje delo.

Zame YES ni problem, saj name nima nikakršnega vpliva. Taka združenja imajo vso pravico za sestajanja, zlasti če to počno za svoj denar.

■ Ali je Golobič vplival na vašo odločitev, da direktorat za energetiko prevzame Janez Kopač, ki je bil zaposlen v Ultri?

Ne, na to ni vplival. Za Kopača sem se odločil, ker je dobil od uradniškega sveta zelo visoko oceno na javnem razpisu. Kot bivši minister za okolje je skrbel tudi za energetiko. Pomembno je, da pozna tudi problematiko urejanja prostora. Eden največjih zaviralnih momentov pri razvojnih energetskih projektih je umeščanje objektov v prostor. Kopač se je tudi zelo dejavno vključil v delovno skupino, ki ima nalogo pripraviti zakon o uvrstitvi linijskih objektov v prostor. To so bili argumenti, da sem ga izbral.

■ Nekdanji poslanec in minister LDS, zdaj veljak Zares, je na tem mestu zamenjal doktorja jedrske tehnologije Igorja Šalamuna. Torej politik namesto strokovnjaka. Ali geslo nova politika ne pomeni to,

da naj bi imeli strokovni kadri prednost pred političnimi?

Vendarle je treba biti realen in predvsem pošten. Tudi na mestu generalne državne tožilke imamo osebo, ki je nekoč kandidirala za predsednico države in je bila tudi kandidatka na listi določene politične stranke. Zaradi tega ne dvomim o korektnosti njenega dela. Tudi če bi se kdaj Gregor Virant odločil, da sprejme funkcijo, za katero bi ga imenovala vlada, ga ne bi smeli diskriminirati, ker je bil nekoč minister ali ker je kandidiral za poslanca. Če so bili ljudje poslanci ali ministri, zaradi tega ne smejo biti stigmatizirani. Navsezadnje je bil tudi Ivan Bizjak, nekoč poslanec, minister in ombudsman, v Bruslju imenovan na izjemno visoko mesto v hierarhiji Evropske komisije zaradi velikih političnih izkušenj. To ni slabost, ampak celo prednost, če imajo ljudje kot poslanci in ministri različne izkušnje na različnih področjih.

■ Ali je bila tudi nastavitev Aleša Guliča za direktorja urada za verske skupnosti strokovna in ne politična odločitev?

Guliča poznam kot poslanca, več let sva bila kolega, imam ga za prijatelja, zato sem subjektiven. Priznati mu je treba, da ima izrazito pošten in odkrit odnos do ljudi, predvsem pa je človek, ki ne izključuje. Menim, da je primerna oseba ter da bo o svojem ravnanju tehtno premislil, saj je znan kot legalist. Mogoče je to primer za to, ali lahko nekoga, ki je bil nekoč poslanec, diskriminiramo. Tudi Mojca Kucler Dolinar je bila kot bivša poslanka in ministrica kandidatka, pa je zaradi tega ne bi zapostavljal, saj vendar morajo ljudje tudi po koncu politične kariere kaj početi. Tudi meni se bo nekoč iztekel mandat v politiki. Politiko tako stigmatiziramo, da se mi včasih zdi, da tudi če bom po koncu mandata kosil travo v občinskem parku v Velenju, mi bo drugi politični pol očital, da je to izrazita politična funkcija. Slovenija je mlada država in vsaka politična stran mora razmisliti, kako naj uporabi tudi znanje ljudi iz nasprotnih političnih opcije.

■ Direktor Agencije za trg vrednostnih papirjev Damijan Žugelj opozarja, da razni lobiji zelo pritiskajo nanj in na direktorja Agencije za zavarovalni nadzor Mihaela Permana. Omenil je problem krepitve vpliva ljudi iz Kada in Soda, konkretno predsednika uprave Boruta Jamnika; tudi vlada naj bi zoper agencijo vodila postopke, ki jih razume kot pritisk. Zakaj vlada pritiska na Žuglja in Permana, direktor Urada za varstvo konkurence RS, Jani Soršak, pa ima vso vašo podporo?

Mislím, da tako predsednik uprave Kada Borut Jamnik kot predsednik Soda Tomaž Kuntarič zelo korektno opravljata svoje delo. Sta zelo dobra izbira. Enako menim, da

biografija

Matej Lahovnik je bil rojen 23. decembra 1971; osnovno in srednjo naravoslovno-matematično šolo je končal v Velenju, kjer še danes živi z družino. Na Ekonomski fakulteti v Ljubljani je diplomiral leta 1994, podiplomski študij je nadaljeval na smeri za splošno poslovanje, kjer je magistriral leta 1998, ter kasneje leta 2000 doktoriral z nalogo *Strateški dejavniki priključitev podjetij v državah v tranziciji*. Kot gostujoči raziskovalec se je izpopolnjeval na Indiana University - Kelley School of Business v ZDA. Je avtor ali soavtor številnih prispevkov s področja strateškega menedžmenta ter soavtor dveh znanstvenih monografij. V zadnjem obdobju se je ukvarjal predvsem s problematiko strateškega menedžmenta in prevzemov podjetij.

Je izredni profesor na ljubljanski ekonomski fakulteti. Leta 2004 je bil minister za gospodarstvo v vladi Antona Ropa, v obdobju 2004–2008 pa poslanec LDS in vodja poslanske skupine Zares. Na lanskoletnih parlamentarnih volitvah je bil znova izvoljen v državni zbor, tokrat na listi Zares. Premier Borut Pahor ga je povabil v svojo vladno ekipo.

tudi Soršak zelo korektno opravlja svoj posel kot varuh konkurence. Tudi k Žugljevemu delu nimam nobenih pripomb. V nekaterih zadnjih primerih je, posebno ob preprečevanju različnih lastniških mreženj, ki bi lahko zmanjševala preglednost gospodarstva, ustrezno in pravočasno reagiral. Vlada se ne bo vmešavala v njegovo delo. Lahko da je nastal kakršnekoli komunikacijski šum, o tem težko sodim. Urad za varstvo konkurence sodi pod moj ministrski resor, agenciji, ki ju vodita Žugelj in Perman, pa ne, tako da ne poznam podrobnosti. Kot sem slišal, sta kritično pisala tudi v OECD. Tudi to je odsev demokracije v Sloveniji, da lahko neodvisni nadzornik piše kritično o stvareh, za katere misli, da niso dobre. V vladi se nad temi stvarmi zamislimo, niti na pamet nam ne pride kogarkoli zaradi tega sankcionirati.

■ **Jožetu Mermalu in njegovi ekipi iz ljubljanske družbe BTC ste pred leti svetovali pri menedžerskem prevzemu te družbe, iz katere so protizakonito izrili male delničarje. Imate zaradi tega slab občutek?**

Tega vprašanja sem zelo vesel, saj sem opazil, da sta vaš in še en drug medij to večkrat navedla. Gre za popolno neresnico, nikoli nisem svetoval pri menedžerskem odkupu BTC. Takrat sem se ukvarjal s svojo doktorsko disertacijo in še s čim drugim. Sem pa kasneje, ko je bil menedžerski odkup že zdavnaj končan, podal svoje ekonomsko mnenje. V njem sem poudaril, da zaradi načina odkupa razvoj podjetja ne bo ogrožen, ker je podjetje izpolnjevalo značilnosti družb, ki so primerne za take menedžerske odkupe. Družba je sicer ena od dvajsetih, ki je že v prejšnjem mandatu pri ministrstvu za gospodarstvo objavila shemo, ki omogoča udeležbo zapo-

slenih pri dobičku družbe. Z ekonomskega vidika so bile moje ugotovitve po že opravljenem odkupu točne, s pravnega vidika pa je dolžnost vseh institucij, da razčisti, ali so nastale kakršnekoli nepravilnosti. Ni res, da bi jaz kadarkoli na ekonomski fakulteti pri svojih predavanjih navajal BTC kot zgled menedžerskega odkupa. O teh primerih na predavanjih nikoli ne dam vrednostnih sodb, iz medijev pa sem razbral, da je eden od manjšinskih delničarjev vložil tožbo in na eni od sodnih instanc tudi uspel. Kakšen bo razplet teh dogodkov, težko rečem; zame je pomembno, da se družba normalno razvija in se ne izčrpava. Vem pa, da je tožilstvo v mandatu prejšnje vlade v zvezi z zadevo BTC zamudilo enega od ključnih rokov.

■ **Zavzemali ste se za to, da Pivovarna Laško lastniško prevzame Pivovarno Union in s tem za nastanek velikega monopolističnega koncerna za proizvodnjo pijač. Iz dveh pivovarnic, ki ste ju takrat primerjali z mesarjema iz Zgornjega in Spodnjega Dupleka, pa je nastal velik gospodarski imperij.**

Še vedno menim, da združitev dveh pivovarn, Laškega in Uniona, ne more poslabšati položaja porabnikov na slovenskem trgu. Kot občasni pivce piva pogosto izberem tudi kakšno tuje pivo in nikoli nimam težav, kar se tiče dostopa do tujih blagovnih znamk, kot je Guinness. Glede tega se nisem motil. Kljub temu sem kot gospodarski minister dopuščal uradu za varstvo konkurence vsu avtonomijo, in ta v času mojega mandata ni izdal soglasja Pivovarni Laško za prevzem Uniona, čeprav so zainteresirani zelo lobirali in pritiskali. Deloval sem izrazito profesionalno in sem pričakoval, da bo urad ravnal v skladu s parametri, ki so po nje-

govi ocenili merodajni. Zanimivo pa je, da je bilo soglasje izdano kmalu za tem, ko je resor prevzel drug minister; in pozneje so se akterji hvalili, da so zadevo zelo hitro uredili, ko je prišla nova vlada. Tudi danes upoštevam načelo, da vedno delujem v javnem interesu. Do vsake gospodarske družbe imam enak odnos, in to je edini pravi kriterij. Noben pretekli odnos ne sme vplivati na odločitve ministra. Poudariti pa je treba, da je po združitvi šlo za dvomljive odločitve. Nakup Mercatorja sem kot poslanec odkrito problematiziral; zanj je bila odgovorna prejšnja vlada. Enako velja tudi za poskus obvladovanja Dela, ki je bil neke vrste politični pritisk. Oblikovanje tako velikega konglomerata v tako majhni skupnosti, kot je Slovenija, je zelo nevarno. Imeti tako veliko ekonomsko, politično in medijsko moč je lahko zelo nevarno za demokracijo, zato je prav, da so institucije ustrezno reagirale.

■ **Po bančni razlitvi Boška Šrota je gospodarski imperij Pivovarne Laško spet v posredni lasti države, torej ga upravlja vladajoča politika. Država ima neposredno in posredno že tako preveliko lastništvo v slovenskem gospodarstvu, zdaj pa ga je s padcem Šrota in Bavčarja še povečala. Vidite v tem problem?**

V vladi smo poskrbeli, da so v času krize lahko nastale spremembe. Razlastitev v primerih Infonda in Istrabenzja je bila nujna, ker so se odvisne družbe izčrpavale. Vseskozi sem trdil, da ti modeli niso ekonomsko vzdržni in da bodo povzročili, da bodo odvisne hčerinske družbe prišle v težave, ker so jih lastniško izčrpavali, da je lahko menedžment pridobival sredstva za lastninjenje teh ogromnih sistemov. Recesija je omogočila, da se je to lažje preseka-

lo. Moral sem zagroziti z odstopom, da se je to uredilo. Vedno sem trdil, da ne gre za zgodbe o ljudeh (ad personam), kot sta Bavčar in Šrot, ampak zgodbe o stvari (ad rem). Ko se je zgodil Istrabenz, sem trdil, da se bo enak scenarij tudi za skupino Pivovarne Laško, in če banke ne bi pravočasno ukrepale, bi bila danes celotna industrija pijač v velikih težavah.

■ Saj to razumemo in se strinjamo z vami. Zanima nas, ali je dobro, da je država lastnik takega sistema?

Država neposredno ni lastnik, ampak so lastniki Pivovarne Laško Kad in banke, res pa je, da so nekatere tudi v državni lasti. Seveda vedno obstajata nevarnost in skušnjava politične zlorabe procesa t. i. detajkunizacije. Zato se zavzemam za to, da preprečimo kakršenkoli poskus vplivanja politike na medije. Ko bo prišlo do prodaje Dela in Večera in preostalih družb, je treba preprečiti kakršenkoli vpliv politike na to prodajo; kupec ne sme biti povezan s slovenskimi političnimi krogi, ne vladnimi ne opozicijskimi. Tudi ne bo narobe, če bo to tujec, če je to pogoj, da se politika umakne iz teh krogov. To je pomembno

zato, da se ne bi ponovila zgodba, v kateri je prejšnja vladajoča opcija skušala vplivati na Delo.

■ Zdajšnja pa tega ne poskuša?

V tem trenutku iskreno mislim, da tega vpliva ni. Hočem reči, da če bi domača družba kupila Delo z namenom, da bo razvijala medij in iz tega delala posel, je to v redu. Ampak v Sloveniji takih kupcev ni veliko. Če Delo kupi nekdo, ki se s tem poslom ne ukvarja, pa obstaja nevarnost, da bo z njim izsiljeval vsakokratno vladno in ponujal vpliv na uredniško politiko ter hkrati zahteval koncesije na drugih področjih. Temu se lahko politika brez skušnjav izogne tako, da postane kupec nekdo, ki se ukvarja z izdajanjem medijev in ima pregledno uredniško politiko. Tudi vi imate slabe izkušnje z oblikovanjem prejšnjega tednika Mag; ugotovili ste, da je vpliv politike izrazito slab, na koncu pa so žrtve političnih in gospodarskih pritiskov novinarji in svoboda tiska.

■ Zakaj je po vašem na seji vlade, na kateri ste zagrozili z odstopom, ministrica Katarina Kresal tako zelo vztrajala, da je

O YES in Forumu 21

■ Kdo ima po vašem večji vpliv v gospodarskih in poslovnih krogih na različne, tudi politične odločitve: združenje mladih poslovnežev YES ali Kučanov Forum 21?

Upam, da nista vplivna ne eden ne drugi, ker taka združenja ne smejo in ne morejo vplivati na glavne gospodarske in politične odločitve v državi. Treba pa je upoštevati, da je v Forumu 21 vključena vrsta pesnikov, tudi kak duhovnik, gospodarstveniki ne prevladujejo. Po moji oceni ni bil mišljen kot izrazito gospodarsko-elitistična zgodba, medtem ko je YES očitno bolj elitistično združenje, ki ima drugačne ambicije. Mislim, da ne škodi, če se želijo ljudje tako združevati, ne sme pa to odločilno vplivati niti na politično niti na družbeno življenje. Bistvo demokracije je, da stvari tečejo tam, kjer je za to mesto. Forum 21 je dobil oznako, da gre za old boys net-

treba reprogramirati dolgove Boška Šrota oziroma njegove skupine?

Nekateri v vladi so imeli predvsem pomsle o tem, kako jasno naj vlada pove svoje stališče; pravzaprav so imeli občutek, da gre za poseganje v avtonomne odločitve bank.

■ Avtonomno odločitev predsednika uprave NLB Draška Veselinoviča, ki je bil izvoljen za poslanca na listi LDS?

Moje stališče je bilo, da v primeru, ko da država bankam poroštvo, kar smo storili v sodelovanju z opozicijo, ima tudi politika pravico povedati bankam, kakšna naj bi bila načelna politika do izrazito spornih kreditiranj, ki so nepremišljena in na podlagi klientelnih povezav. Banke so povsod po svetu delale napake. Tudi v Sloveniji je precej primerov, da so dajale kredite za lastninjenje in ne za razvojne projekte. Na tej točki smo imeli ne samo pravico, ampak tudi dolžnost, da te zgodbe presekamo, sicer bi lahko prišlo do zloma veliko podjetij v holdingih. Vlada ima pravico povedati, kaj misli in pod kakšnimi pogoji lahko banke izkoriščajo poroštva. Zdi se mi absurdno, da se politika ne bi smela opredeliti glede reprogramiranja kreditov, češ da je to avtonomna odločitev uprav bank. Če se spoznajo na posel, zakaj so potem dajale kratkoročne kredite v nasprotju z vsako ekonomsko logiko, saj so bili za dolgoročne finančne naložbe dani kratkoročni krediti. Jasno je bilo, da je vse to ekonomsko nevzdržno. Očitno je nekdo imel zagotovilo, da se bodo v nedogled reprogramirali pod enakimi ali podobnimi pogoji, če bo kaj zaškripalo, pa bo treba finančno pomagati z delno konverzijo ali nekaj podobnega. To kaže na prepletenost različnih klientelnih navez in mrež, ki so nastale, in to je bilo treba presekati. Če tega vlada ne bi naredila, sem prepričan, da ne bi prežive-la jeseni. Vsakomur z zdravim razumom bi se zdelo nesprejemljivo, da se denar davkoplačevalcev namenja za tajkunske zgodbe.

Stran / Page: 36

Doseg / Reach: 0

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 2333 cm2

5 / 6

work (mreža starih dečkov, op. p.), a to je bilo nekoliko neupravičeno, ker je v njem več pesnikov, pisateljev in ljudi iz drugih krogov. Združenje YES je očitno bolj elitistično; po zgledu japijevskih združenj po svetu poskus ustvarjanja slabe kopije ideje old boys network v obliki young boys network (mreža mladih dečkov, op. p.).

■ **Se strinjate z mnenjem ekonomista Janeza Šušteršiča, da je YES veliko gojišče ljudi, ki skrbijo za to, da se razmere v slovenskem gospodarstvu ne bodo veliko spremenile?**

V glavnem se s tem strinjam. Notri so tudi posamezniki, ki so po mojem dobri menedžerji, toda generarno gledano je ta njegova ocena precej pravilna.

■ **Pomeni, da je to za vas kot ministra za go-**

■ **Ali je šlo pri delovanju Katarine Kresal za vpliv klientelističnih skupin?**

Nočem ocenjevati ravnanja drugih v vladi. Kljub temu bi rekel, da ni govorila o tem, ali je treba kaj reprogramirati ali ne, samo opozorila je na to, da obstaja nevarnost pretiranega vpletanja vlade v poslovne odločitve bank. Lahko ima korektno liberalno stališče. To dilemo so izpostavljali mnogi, tudi Banka Slovenije, ki je v zadnjem obdobju ukrepala in zaostila pogoje, pod katerimi je mogoče reprogramirati kratkoročne kredite. Morda sem izpadel kot petelin, ki je prezgodaj pel, pokazalo pa se je, da sem imel popolnoma prav; da je šel Infond dobesedno po scenariju Istra-benza in da je bilo treba nujno ukrepati.

■ **Zakaj se podobno kot z Boškom Šrotom in Igorjem Bavčarjem ni zgodilo s tajkuni, ki so prav tako najemali kredite pri bankah in so jim jih te prav tako reprogramirale?**

Uprave in nadzorni sveti v bankah morajo skrbno pretehtati, ali pri kateremkoli reprogramiranju ne kršijo uredbe ministrstva za finance. Ta je jasna, in tistim, ki so v postopkih agencije za trg vrednostnih papirjev ali urada za varstvo konkurence, kreditov ne smejo reprogramirati. Ne izključujem možnosti, da ne bo še kdo šel po poti teh dveh gospodov, ki ste ju omenili v zvezi z razlastitvijo. Če niso sposobni vračati kreditov, jim morajo banke zaseči premoženje.

■ **Kako boste ukrepali proti predsedniku uprave Merkurja Binetu Kordežu, ki bančne kredite, najete za izpeljavo menedžerskega odkupa, odplačuje kar z milijonskimi zaslužki pri preprodaji Merkurjevih nepremičnin? Je to za vas sporno?**

Verjamem, da bosta tako UVK kot ATVP skrbno spremljala vse povezave, tako pri Merkurju kot pri nekaterih drugih gorenjskih zgodbah, ki se pletejo. Oba predstojnika sta že dokazala, da dobro obvladata svoje delo in da bosta v primeru nepravil-

spodarstvo, ki bi moral skrbeti za jasno delovanje gospodarstva in načelo meritokracije na tem področju, problem?

Ne, zame YES ni nikakršen problem, saj name nima nobenega vpliva. Taka združenja imajo seveda vso pravico za sestajanje, zlasti če to počnejo za svoj denar. Naloga politike pa je, da vpliv takih združenj ustrezno omejuje in prepreči, da bi odločilno vplivala na ključne politične in ekonomske odločitve. Te je treba sprejemati v parlamentu, vladi in drugih institucijah, ki so pregledne in legitimno izvoljene. Če imajo taka združenja politične ambicije, lahko ustanovijo stranko; če imajo gospodarske ambicije, lahko ustanovijo podjetje, če se pa želijo ljudje samo srečevati, ne vidim nobenega problema. Imamo veliko društev, eno več ali manj ... Problem bi nastal, če bi politika takim združenjem dovolila velik vpliv.

nosti ustrezno ukrepala. Naloga vlade je, da jima zagotovi vso podporo.

■ **Ali držijo očitki največje opozicijske stranke, da banke tajkunu iz LDS, lastniku Viator & Vektorja Zdenku Pavčku, še vedno reprogramirajo stare kredite in celo dajejo nove?**

Ne poznam tega primera, nisem seznanjen s tem, da bi se to dogajalo, prav tako tudi ne vem, ali je Pavček zadolžen ali ne. Zanj veljajo povsem enaka pravila kot za vse druge.

■ **Kaj pa za Ivana Zidarja, tajkuna iz SCT?**

Tudi zanj veljajo enaka pravila kot za vse druge. Banke bodo morale dosledno upoštevati pravila ministrstva za finance in na neki točki bo treba pojasniti zadeve, sicer bodo zagotovo tudi poslanci zahtevali

Če bi se jaz šel politični pogrom, verjetno dr. Jože Zagožen ne bi imel dobro plačane službe v HSE.

li pojasnila v ustreznih komisijah in odborih. Poslanec Vili Trofenik je že sredi leta 2008 opozarjal na izpostavljenost dveh državnih bank pri kreditiranju nekaterih spornih menedžerskih odkupov, ki ekonomsko ne bodo vzdržni, pa takrat ni bilo odziva. Upam, da so se iz teh zgodb vsi kaj naučili, in tudi to, da je Banka Slovenije zaostila pogoje pri reprogramiranju kreditov, bo imelo določene posledice. Kot sem dejal, gre za zgodbe ad rem in ne ad personam, za vse veljajo enaka pravila kot za Šrota in Bavčarja. Treba je uporabljati enake vatle in merila za vse.

■ **Pred desetimi dnevi je bil neke vrste upor delavcev v Gorenju, v katerem ima država po Kadu največji lastniški delež. Ali predsednik uprave Franjo Bobinac še vedno uživa vaše zaupanje?**

Vesel sem, da so se zadeve umirile. Sem neposredni sosed Gorenja in zadeve me skrbijo tudi kot Velenčana in ne le kot ministra za gospodarstvo. Mislim, da je dogajanje posledica tega, da je vodstvo znotraj družbe zanemarilo ustrezno komuniciranje z zaposlenimi. V naslednjih tednih morajo v odkritem socialnem dialogu razčistiti vse morebitne dvome o spornem poslovanju Gorenja, o tem, kakšni so prejemki uprave glede na druge zaposlene. Položiti morajo karte na mizo, z dogovorom oblikovati ustrezno plačno politiko, dolgoročno pa zagotoviti udeležbo zaposlenih pri dobičku, kar zakon in davčne sheme omogočajo. Odkrito sem povedal svoje mnenje o nadzornikih, zato me je kritizirala opozicija. Kapitalska družba je na skupščini pomagala izglasovati nekatere nadzornike. Povedal sem, da sedanjí nadzorniki, ki so jih v preteklosti predlagali v Kadu, mojega zaupanja ne uživajo. Ne zato ker bi bili politično drugače misleči, ampak ker po moji oceni niso korektno opravili svojega dela. Ko govorimo o upravi, o njej odloča nadzorni svet, žal je trenutno še ta. Za njegovo predčasno zamenjavo potrebujemo tri četrtine glasov na skupščini, česar Kad nima, zato bomo očitno morali počakati na volilno skupščino. Moje zaupanje do uprave pa je odvisno od njenih nadaljnjih korakov. Pričakujem, da bo znala zategniti pas, da bodo svoje prejemke spravili v sprejemljive okvire in tako pokazali pripravljenost imeti usodo z zaposlenimi. Jasno je: če so se znižale plače zaposlenim za deset odstotkov, se morajo članom uprave znižati za 30, 40 ali 50 odstotkov, pa še vedno bodo imeli več kot dovolj za zelo spodobno življenje. Pravo vprašanje je, ali uprava uživa zaupanje zaposlenih. Že zdaj je treba jasno poveda-

ti, kakšen je status družbe Ingor; ali kakorkoli posluje, posredno ali neposredno, z Gorenjem in ali se Gorenje izčrpava na ta račun. Če izčrpanja ni, problema ni, toda stvari se morajo razčistiti. Z ljudmi se je treba pogovarjati. Ne škodi, če se predsednik kake uprave včasih sprehodi med delovnim časom skozi proizvodno halo in se pogovori z zaposlenimi.

■ **Plače delavcev v Gorenju so le malenkost višje od tistih v Muri. Je Gorenje res zgodba o uspehu ali zgodba o relativno nizki dodani vrednosti na zaposlenega, kar ne kaže na dobro prihodnost podjetja?**

Mislim, da je dodana vrednost v Gorenju za dvainpolkrat višja, kot je v Muri.

■ **Če je dodana vrednost dvainpolkrat višja, zakaj so plače delavcev le deset odstotkov višje od plač delavk v Muri?**

Konkretna plačne politike ne poznam, naloga vodstva je pogledati, kakšna je politika prejemkov. Je pa jasno: če je Gorenje največji neto izvoznik, paradni konj slovenskega gospodarstva, plača ne more biti pod pragom revščine. To ni dostojno za takšno podjetje. Treba je odkrito v dialogu z zaposlenimi pokazati plačna razmerja posameznih skupin, vključno z upravo. Vemo, kakšna razmerja so v Sloveniji še sprejemljiva. Po mojem gre za razmerje ena proti pet ali ena proti šest med plačami vodstva in povprečno plačo v podjetju. Kar je več, začne vzbujati upravičene občutke, da nekateri v vodstvu prejemajo več, kot jim gre, nekateri spodaj pa manj.

■ **Je za vas sporno, da je Jože Zagožen, predsednik uprave nadzornega sveta Gorenja in nedavno še predsednik uprave Holdinga slovenskih elektrarn (HSE), po izteku mandata na čelu HSE v tej družbi ostal zaposlen kot dobro plačan svetovalec?**

Če so ugotovili, da njegove storitve potrebujejo, se mi to ne zdi problematično. Nekoga iz druge politične opcije zaradi politike ne smemo diskriminirati. Ravno zato se mi zdijo paradoksalni njegovi očitki, češ da gre pri mojem nezadovoljstvu nad nadzorniki Gorenja za politični pogrom. Če bi se jaz to šel, on verjetno ne bi imel dobro plačane službe v HSE. Ker so v HSE tudi njegovo situacijo obravnavali na socialno občutljiv način, tudi od njega pričakujem več socialne občutljivosti pri komuniciranju z javnostjo, predvsem pa pri opredeljevanju do delavk Gorenja. V tem občutljivem položaju je z nekaterimi svojimi izjavami družbi povzročil škodo, in do tega sem se opredelil. Nikoli nisem ljudi zapostavljal zaradi političnega prepričanja; tako v SDS kot v NSI imam precej dobrih znancev in tudi prijatelje.

■ **V zvezi s povečevanjem proračunske luknje omenjate rezanje javne porabe. Ali to vključuje tudi odpuščanja v državni upravi?**

Vlada bi morala pripraviti izhodišča, da bi bilo odpuščanje v državni upravi mogoče. Če bi imeli na ministrstvih možnost odpuščati do pet odstotkov ljudi, ne samo da se to ne bi poznalo, učinkovitost bi se povečala. Zdaj je precej zelo marljivih in delovnih, precej pa jih razume službo v državni upravi po principu: nihče me ne more tako malo plačati, kot lahko malo naredim. To je zelo slabo. Slovenija mora imeti majhno, vendar dobro plačano državno upravo, zdaj pa imamo vse kaj drugega. Razmere nas bodo v odpuščanje presežnih zaposlenih v državni upravi enostavno prisilile.

■ **Dali ste idejo o odpravi obveznega rtv prispevka. Kako bi potem financirali na primer kulturno-umetniški in izobraževalni program ter programe narodnih manjšin?**

Obvezni rtv prispevek je anomalija, neke vrste zaplemba potrošnikovih sredstev v višini 12 evrov mesečno. Doma imam po T-2 kakšnih 150 TV-kanalov, 147 mi jih posredujejo brez kakršnegakoli prispevka, za tri pa moram dodatno plačati. Tudi kdor sploh ne gleda RTV Slovenija, je prisiljen v ta mesečni davek. To se mi zdi slabo, kaže se tudi pri programu, ki je temu primerno slabši, saj ni nobene tržne spodbude. To področje bi morali urediti na drug način. Problem RTV je, da po eni strani pobira precej visok prispevek, po drugi strani pa opravljajo tudi tržno dejavnost, tako kot vsi drugi. Že tu bi bilo treba zadeve razmejiti. Pri financiranju oddaj, ki so izrazito v javnem interesu, pa jih sicer nobena komercialna postaja ne bi predvajala, je mogoče iskati rešitve s podeljevanjem koncesij, ali kako drugače. Sedanja organiziranost RTV niti približno ni optimalna.

■ **Berete samo časopise, ki so lastniško in kadrovsko povezani s sedanjo vlado, ali tudi Reporter?**

Noben časopis ni lastniško in kadrovsko

povezan s sedanjo vlado. Mislim, da je to iz poročanja tudi razvidno. Članke iz Reporterja pogledam s klipingom, tako kot iz drugih medijev. Nimam predsodkov do medijev. Reporter dojemam kot medij s politično bolj jasno orientacijo, toda tudi v tujini se mediji deklarirajo kot bolj levi in desni, pogojno rečeno. V ZDA medij celo javno napove, katerega kandidata podpira na volitvah.

■ **Saj je tudi pri nas na primer Delo napovedalo, koga podpira na volitvah, odgovorni urednik Darijan Košir je pred volitvami zapisal, da podpira zamenjavo oblasti in Boruta Pahorja.**

Vsak zasebni medij se lahko opredeli, kot želi, bralci pa si lahko o tem mislijo svoje.

■ **Nekateri v stranki vas imajo za nastoparja. Vam javno izpostavljanje godi, tu ste navsezadnje tudi precej bolj doma kot na primer minister za finance Franci Križanič?**

Francija Križaniča kot kolega cenim, imava zelo korekten odnos. Če človek odkrito in javno pove, kar misli, je to prednost in ne slabost. Da bi karali nekoga, ker odkrito pove, kar misli, je nenavadno. Potem se lahko vprašamo, ali je vrlina govoriti tiho, česar ne misli. S Francijem imava pogosto različna mnenja, vendar sva v odkritem odnosu in nimava nobenih težav s komuniciranjem. Kar se pa tiče medijske pozornosti in domnevnega nastopašva: medijski pozornosti se izogibam, kar je jasno tudi iz tega, da me boste zelo težko našli na protokolarnih in medijsko odmevnih dogodkih, razen športnih, saj imam šport rad. Udeležujem se nujnih dogodkov, vendar pa, če se le da, preživim doma v Velenju z družino in se izogibam publiciteti. Imam težavo, da vodim resor, ki je v recesiji tudi medijsko eden najbolj izpostavljenih. Iz vladne palače je le en izhod in po navadi tam čaka deset do dvajset novinarjev za izjavo in se jim dostojno ne more izogniti. Tudi pojavljanju na tiskovnih konferencah se skušam izogibati, želim si manj publicitete. Hvaležen bom tudi vam pri Reporterju, če me boste manjkrat omenjali (smeh). ■